

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 259.

587411

זעקת שבר

מאת

שמואל חיים זלמן

כשנת ישמרני אל כי חסיתי בו לפ"ק

פק ליורנו יע"ף

כבית רפוס החכם כמה"ר ישראל קושטא הי"ו

א

לְמַן הַיּוֹם עֵינַי שְׂכַלִי נִפְקְחוּ
עַל רֹאשׁ כְּלַח־שִׁקְתָּ נַפְשׁ הַעֲלִיתִי
אַהֲבַת עַמִּי וְסַעֲפִי לָהּ נִסְפָּחוּ;
לְדַעַת קוֹרוֹתָיו יוֹם יוֹם צִמְאֹתִי
וּמִצְבוֹ בְּקֶרֶב הָעַמִּים:
עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כְּל־הַיָּמִים.

ב

וּלְפִי הַשָּׁנִים תָּרַב אַהֲבַתִּי
וְעַד רִדְתִּי שְׂאוֹל אֶצְרְנָה,
תּוֹרָה עַמִּי יִרְשׁ מְנוֹרָתִי
וְהַקְּנִים הֵיוּ צֵאִים מִמֶּנָּה;
עַמִּי וְאֲחִי לְנִגְדֵי שׁוֹיֹתִי
בִּי בְשָׁלוֹמָם שָׁרוֹם תִּבֵּל חוֹיֹתִי:

ג

וְהַיּוֹם אִם אֵימִין אוֹ אֲשַׁמְאִילָה
אִם אֶת אֲחִי אָנֹכִי מִבְּקִשׁ
מִרְאָה מִרְגִּזוֹ כְּל־קֶרְבִּי אֲשַׁבִּילָה,
וּבְהַשְׁבִּילוֹ כְּל־רוּחַ תִּתְנַקֵּשׁ:
בְּאֶרֶץ בְּבִינּוֹת לָהּ יָד וְשֵׁם
קָמוּ קוֹרָאִים מוֹעֵד עַל אֲנָשֵׁי יֵשׁ.

ר'

בְּךָ בְּקִרְבְּךָ אֶרֶץ אֲשֶׁר־נִבְּנִיתִי
 אֲשֶׁר הִקְמַתְּ לְכָל־הַנְּשׁוּבוֹת
 הַיֵּכָל נִשָּׂא בְּנוֹי אֲבֹן גְּזִית
 שִׁשִּׁם מַעֲמִיקֵי מַחְשָׁבוֹת
 וְחֻכְמִים מְפִיֲצֵי אוֹר שִׁמְשָׁם
 וְאֲשֶׁר גַּם עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם !

ה'

בְּשִׁפּוֹנֵי טְמוּנֵי כָל־מַחְקֵרֶיךָ
 הֲלֹא חִפְשֵׁת גַּם מְכוֹנוֹת אֲהָבָה ;
 וְאִיךָ יֵצְאוּ אֱלֹהֵי מַמְעַרְךָ
 שִׁטִּי כֹזְבִים וְשִׁתִּי אִיבָה
 מְגֵאֲלִים פֶּאֶר הַמַּעֲטָרְכִי
 וְטַמְאֵת שִׁפְתֵּם תִּזְהַמְכִי ?

ו'

הוּי אֶרֶץ גְּדִיבוֹת הַטִּי אֲזוּגְךָ
 שִׁמְעֵי יַלֵּל וְנָה תִמְרוֹרִים
 אֶל עֲרֻבוֹת הָרוּסִים שְׂאֵי עֵינֶיךָ :
 כָּלוּ הָרֵג אֲבָדָן עַל הָעֵבְרִים
 עַד טַף זָקֵן נָשִׁים בְּלֵי חִמְלָה
 שִׁטְאֵטְאוּם בְּמִטְאֵטְא כָּלָה .

ז'

שְׁלֵשֶׁת נְבִיאֶיךָ יַעֲלוּוּ :
 רוּחַ סַעְרָה עוֹשֶׂה דְבָרִם ;
 עֵבְרִים רָצְחוּ בְּנֵי יִשְׁם נְכוּזוּ
 וְצָר אֲכֹר קִרְקֵר וּפְרָפְרָם -

שִׁישִׁי בֵּת אֲשַׁכְנֶנּוּ כִּי לָךְ יֵאָתֶה,
בְּשִׁבְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁעֶתָה;

ה'

וּבְשִׁבְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּךְ יִמְחָאוּ
אֵלֶּה עֲבָדֶי הָאֵל הַתְּמִימִים:
בְּעֵינֵיהֶם בֶּן יַעֲקֹב מֵה־הוּא?
גַּם כִּי הִכָּה וּמַת ... אֵין לוֹ דָּמִים,
וְצִוִּילִיּוֹצִיוֹן וְרִילָגִיוֹן
אֵיכָּה תִצְלַחְנָה אִם תְּקוּם צִיוֹן?

ו'

לוֹלֵא שְׁנֵאת חֲנָם תִּנְהַלֵּם
יְבִינוּ כִּי אַחֲרִיתָה מָרָה,
לוֹ חֲכָמוֹ יִשְׁכְּלוּ כִּי יִשְׁלַם
יִשְׁלַם הַמַּבְעִיר הַבְּעֵרָה:
אוֹי לַמְעוֹרֵר קֶצֶף הַמּוֹן נִבְעֵר!
הַשְּׂמַעֲתִים בְּקוֹל אִישׁ כִּי יִגְעֵר?

ו"ד

אֲמָנָה רַבִּים וְעֲצוּמִים מֵאֵלֶּה
עַל יִשְׂרָאֵל הַתְּקוּמָמוֹ נוֹסְדוּ:
וַיִּכְיָנֶם נְטוּיָה מָטָה וְתֵלֵא,
וְחֻבּוּבֵי עֵם לֹא בַחֲרָמָם נִלְכְּדוּ:
אֵהֵל תִּקַּע עֲלִיוֹן מִי זֶה יַעֲתֵק?
בְּגֵד אֲרָגוֹ אֵל מִי יִנְתֵק?

ו"א

רַב לִי דָבָר בְּרִשְׁעֵי אֲכֹזְרִים,
אֲשַׁמָּה מַעֲלֵיהֶם וְאַעֲבֵרָה;

אָסוּרָה נָא אֶל מַחְנֵה עֲבָרִים
וּדְרֵכֵיהֶם וּפְעֵלִם אַחֲקָרָה ;
קִדְמָה תִּימְנָה לְפָקֶדֶם אַפְנָה ;
אָמֶת אֲדַרְשׁ וְאָמֶת תַּעֲנֶה .

י"ב

נִפְתּוּלֵי אֶל נִפְתְּלָתִי בְּחַבִּי ,
אוֹי לִי אִם אָמַר , אוֹי לִי אִם לֹא אָמַר ;
תְּבוֹנַת אִישׁ תַּצְפִּצֶף בְּקַרְבִּי :
עַל דָּלַת שְׁפַתֶיךָ שִׁית מִשְׁמֵר ,
לֹא תִמְצָא לְךָ אֲזוּנִים קִשְׁבוֹת
וּתְעוּרֵר לְךָ רִיבוֹת וּמְכַאוֹבוֹת .

י"ג

זֹאת עֲצַת בְּשָׂרִי עֲצַת חוּשֵׁי ,
אֵךְ בְּרוּחִי צִדְקַת אֱהָבָה הִשְׂרִישׁוּ .
עַל מִזְבֵּחַ אַמּוֹנָה יוֹבִילוּן שֵׁי
וּמַעִיל גְּבוּרָה רַעִיוֹנִי יִלְבִּישׁוּ :
עֲתָה יִלְעַג נָבֵל אוֹ יִתְעַבֵּר
אָמֶת כְּאִשֶׁר צְוִיתִי אֲדַבֵּר . -

י"ד

וְזֶה הַחֲלִי דְבַרִּי אוֹדִיעָה
לְאִשֶׁר מַעֲלִיהֶם סָרָה קִדְרוֹת
וְשִׁמְשׁ צִדְקָה לָמוֹ הוֹפִיעָה
בְּהֵלוֹ עַל רֵאשִׁם גַּר הַחֲרוֹת
וְעֲבָרֵי בָשָׂם גָּבֵר יִכְנֶה
וְלֹא יֵשֵׁב מְחוּץ לַמַּחְנֶה .

ט"ו

לא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׂאֵל דְרָכֶם
 מָה הִיָּה אַחֲרֵי צֵאתֶם הַפְּשִׁים ;
 אִם לֵאלֹהֵי הַמְּגִיָּה אֶת הַשֶּׁכֶם
 בְּרוּחַ נְכוֹן הִמָּה נְגִשִׁים
 אִם עַל לֹחַ לִבֶּם עוֹד חֲרוּשָׁה
 דַּת צְוֶה מִשָּׁה לָנוּ מוֹרָשָׁה .

ט"ז

חֹמֶה הִקִּימוּ רֵאשׁוֹנִים וְגֵדֵר
 אֲבִנֶיהָ לִשְׁמֹר אֶת תּוֹרֹתֵינוּ
 כָּל־מַעֲרֶכֶת קִדְשׁ וְכַל־סֹדֵר
 לְהַעֲמִיד עַל מְכוֹנוֹ הַגָּלְלוּ
 (תּוֹרָה וְדָגֵל בְּסִינֵי נִזְבְּרוּ)
 אִם אֶרְצָה עוֹד לֹא נִפְלוּ מֵעַד .

י"ז

מִמְקוֹמָה תֵּעַתֵּק גַּם הַכִּפְּרֵת
 וַיִּגַּל הָאָרוֹן שֵׁם בַּף אַחַת
 עֲשֶׂרֶה זָהָב מְלֵאָה קְטָרֶת :
 אֶף עַל קִדְשָׁה יֵד הַזָּדוֹן תִּנְחַת ;
 וְקִירוֹת הַדְּבִיר בֵּן יַחֲמִסוֹן
 כִּי עוֹד מֵעַט הַשְּׂתוֹת יִהְרָסוֹן .

י"ח

מִדְּרוּחֵי תְּאוּה , מִשְׂאוֹת גָּאוֹן
 יֵאֲדִירוֹן בְּשֵׁם פִּילוֹסוֹפִיָּאָה ,
 תִּשְׁוֹקֶת כְּבוֹדוֹת בַּל תֵּאֲמַר הוֹן
 לְמֵאִם תִּפְאָרֶת דּוֹר דּוֹרִים הַבִּיָּאָה

עד הַסִּיר, לַפְּנוֹת נְתִיבָתָם,
חֲקִי אֱלֹהֵיהֶם וְאַבוֹתָם.

י"ט

וְלֹא שִׁמַּחְתִּי בְּאִמְרִים לִי
בֵּית יי גִּלְגָּל מַה אֲשׁוּר בּוֹ ?
לֹא תִשְׁעֶינָה עֵינַי אֶל הַכְּבִלִי
כִּי אִם אֲבִיט לְאִשֶּׁר יֵשׁ בְּקִרְבּוֹ ;
אוֹיֵה ! מַה־אֲדַבֵּר וּמַה אֲמַר,
אִם רוּחוֹ פָּגַע וְאִם רִיחוֹ נִמְרָ ?

כ'

אֲבָל יַעֲלוּ לְקִרְא בַתּוֹרָה,
אֶת נוֹתֵן הַתּוֹרָה יְבָרְכוּן,
אוֹתָהּ יַעֲטְרוּן בַּתְּפָאֶרֶת
וְיְבָרְכֶם לְפָנֶיהָ יְבָרְכוּן
כְּבוֹד בָּזָה מֵאִפְעֵי אֲחֻשְׁבָּהוּ —
כְּבוֹד אַחוּז בְּחִבְלֵי כּוֹז הַנְּהוּ.

כ"א

כִּי כּוֹאֲבִים הִנְחַפְּזִים בְּחֻרְשָׁה
לְטָרֵף טָרֵף לְזוּז אֶת גּוֹרֵיהֶם,
כֵּן מִבֵּית אֵל יְרוּצוּ אֶל הַבְּרָסָה
בְּיוֹם שַׁבָּת לַעֲשׂוֹת חֲפְצֵיהֶם :
יוֹם שַׁבָּת, מִתַּת אֵל, אוֹת הַבְּרִית,
עֵז הַדְּרוֹר, תּוֹחֶלֶת אַחֲרִית.

כ"ב

הַמִּירוּ מְרַגְעָה, מִמַּעַל מְגֵד,
בְּהִמִּית בְּרָסָה מְגַנְת־לֵב תָּרַב.

כִּי שֵׁם חַיִּיהֶם תְּלוּאִים מִנְּגִד :
בְּבִקֵּר יֹאמְרוּ מִה־יִתֵּן עֶרֶב
בְּעֶרֶב יֹאמְרוּ מִה־יִתֵּן בִּקֵּר-
פּוֹסְחִים עַל הַזּוּל וְעַל הַיֹּקֵר .

כ"ג

וְלִהְתַּחַפֵּשׂ בְּאִפֶּר בִּינוֹת אָמְרוּ :
« הִנֵּה מִשְׁפֵּט גּוֹיִם לָהֶם יִשְׁוֹנוּ ;
« הִבֵּה נִגְתָּקָה אֲשֶׁר אָסְרוּ
« קְדֻמוֹנִים מִכָּל־עַם לִהְבִּדֵילָנוּ ;
« נִרְאָה כִּי נֶאֱוָה לָנוּ שֵׁם תּוֹשֵׁב
« וְעִבְרִי כְּאֲזֹרַח גַּם יִתְחַשֵּׁב . »

כ"ד

עַל־פִּי נְבוֹנִים אֵלֶּה לֹא נוֹכַל
אֶהֱב כִּבְד וְדַרְשׁ שְׁלוֹם הָעִיר
אִם אֵת אֲסוּרוֹת לָנוּ לֹא נֹאכַל
אִם בָּטָן לֹא תִשְׁלַט כְּמִשַׁל בְּבַעִיר
וְאִם לֹא נַעֲרָךְ עַל שְׁלַחֲנָנוּ
שִׁקְצִים יַעֲדוּן אֵת פְּדוּתָנוּ .

כ"ה

כָּל־מִצְוָה וְכָל־חֵק וְכָל־מִנְהַג
אֲבוֹתֵינוּ לְאֵלֶּף דּוֹר נִצְרוּ
זִירוּ הַלְאָה בְּלִתי לִבִּם יִדְאָג ;
וּבְרוּם זֵלוֹת יִתֵּר שְׂאֵת מִכְרוּ ...
הִיִּצְלַח זֶרַע ? הִדְגָּן יִאֲגְרוּ ? —
צִמַח בַּל יַעֲשֶׂה קִמַח יִקְצְרוּ .

כ"ו

אֶכֶן קָשָׁה כְּזֹאת לֹא יִגְמַרְפִּי ;
 הַד מִלְתּוֹ יִשְׁמַע אִישׁ עֲנֹתוֹת ;
 אוֹי שְׂדוּדָה אֶךְ לִשְׂוֹא תִתִּיפִי ,
 אֶךְ לִשְׂוֹא תִפְרָשִׁי הַרְשָׁתוֹת ;
 לֹא יִקַּח פּוֹךְ עֵינֶיךָ עוֹגְבִים ;
 מֵאִסוּ בְךָ הָיוּ לְאוֹיְבִים .

כ"ז

לוֹעַג לְאָבִיו וְאִמּוֹ כֹּזֵחַ ,
 מְנַאֵץ יְרֵשֶׁת הַרְאִשׁוֹנִים ,
 כְּלִנְחָמָד לָמוֹ בְּעֵינָיו נְבוּחַ
 וּלְאֲחָיו פּוֹנֵה עֶרְף לֹא פָנִים ...
 אִיךָ יֹאמֵר בָּאוּ בְּבִדּוֹנֵי נֹא ?
 הֲלֹא אַתְּ פָּנִיו תִּכְסֶּה בְּשָׁנָה !

כ"ח

שׁוֹבוּ אַחֵי דֶרֶךְ עֵץ הַחַיִּים
 שֶׁהֲחִזִּיקוּ בּוֹ אֲבוֹתֵיכֶם ,
 וְלֹא תִקְחוּ מִחֲמַת גָּאִים
 קוֹרֵי עֲכָבִישׁ אוֹרְגִים לָכֶם ;
 שׁוֹבוּ לְעֲצוֹת אֵל לְרַב יוֹעֵץ ,
 שׁוֹבוּ הִשְׁעֵנוּ תַחַת הָעֵץ .

כ"ט

הָעֵץ בּוֹ רַבּוֹ בְּעֵלֵי הַצִּים
 וְלַעֲמֹד וּלְהַתִּיצֵב הַפְּלִיא :
 עֵץ לֹא נִפְל בְּגֹאֲזוֹן עֲרוּצִים

מִה־יַעֲשֶׂה עָלָיו מִקֵּל מִקְרִי? (*)
עֵץ תּוֹרָה נִטְעַתוּ יַד עֲלִיּוֹן,
לְגַם כָּל־הַגּוֹיִם, עַל הַר צִיּוֹן!

ל'

בְּעַד הָאָרֶץ כְּבָנִים שֵׁם נַחֲנוּ
נָתַן נִתָּן בְּסַפְּנוּ וּדְמֵנו
עַל מִזְבְּחָהּ הוֹבְלָנוּ, גַּם שִׁמְחָנוּ,
כָּל־יֶקֶר, זוֹלָתִי אֶת עֵץ חַיִּינוּ;
דְּבִקִּים בְּעֵדוֹת הָאֱלֹהִים
עַד יוֹם נָהַר אֱלִיו כָּל־הַגּוֹיִם. —

ל"א

אֶפְנֶה נָא קִדְּם אֶרֶץ חֲרָצְבוֹת
וּלְאַחֵי שֵׁם אֶת חֲטָאתֶם אֲנִידָה
לְאמֹר כִּי אֶת חוֹבַת הַלְּכָבוֹת
חוֹבַת הָאֲכָרִים מִטָּה הוֹרִידָה,
שָׁמוּ עֵקֶר טָפַל, טָפַל עֵקֶר
כְּסוּס בְּפָרֶד בַּל יִבִּין בִּיקֶר.

ל"ב

רַק בְּרֵאוֹתֵי אוֹתֶם אִמְלָלִים
זוֹעֲקִים עַל אֲכֹרִיּוֹת חֲמָה,
נְאֻלְמָתִי — פֶּן אֲרַבָּה כְּאֵב דְּלִים,
פֶּן אוֹסִיף אֲבֹן עַל הַמְּרַגְמָה;
עַת הִיא לְחַנָּם, עַת לְהַשְׁגִּיחַ,
עַת רַחֵם, עַת לְעוֹר — לֹא עַת הוֹכִיחַ.

שחז' ל

B

259.

9